

РЕЗЮМЕ

1. Кое от изброените НЕ може да се замени с думата *резюме*?

- А) най-съществената информация в текста
- Б) кратко съчинение по зададена тема
- В) основното в съдържанието на текста
- Г) кратко изложение на най-важното в текста

2. Резюме НЕ може да се прави на:

- А) научен текст
- Б) прекъснат текст от диаграма
- В) инструкция
- Г) художествен текст

3. Посочете НЕВЯРНОТО.

Целта на резюмето е:

- А) да въведе читателя в темата и съдържанието на изходния текст
- Б) да ориентира кое е най-същественото в информацията от изходния текст
- В) да ориентира читателя дали изходният текст представлява интерес за него
- Г) да насочи към детайлите от описанията на обектите

4. В резюмето:

- А) се използват собствени съкращения
- Б) се спазва последователността на изложението в оригиналния текст
- В) се допуска включване на личен коментар
- Г) се включват всички примери от изходния текст

5. Посочете НЕВЯРНОТО.

В резюмето:

- А) се допуска преписването на голяма част от изходния текст
- Б) се подбират изразни средства, съответни на изходния текст
- В) основното глаголно време е сегашно време
- Г) може да се започне с уводно изречение, което въвежда в темата

6. Посочете НЕВЯРНОТО.

При предаването на съдържанието на всяка смислова част на резюмето:

- А) се извлича вложената в текста информация
- Б) се посочва кога и къде протичат събитията, за които се говори
- В) се посочват източниците на информация, присъстващи в текста
- Г) се дава лична оценка дали темата е значима.

Съпоставете текста и резюмето и изпълнете задачи 7 – 11.

Текст

Романтичното преживяване е нещо много лично, едва ли ще открием дестинация, която да се свързва с такива емоции за всички. Затова решихме да ви заведем не на място със застинало щастие, а на такова, което пази легендата за една съдбовна любов, за непречупена воля и вяност в любовта, за които българската девойка Гергана плаща с живота си.

Ще ви заведем при Извора на Белоногата – на мястото, вдъхновило Петко Р. Славейков за една от най-силните поеми в българската литература. Той я написва през 1873 г., докато живее в Харманли, където чува легендарната история на недалечната ак балдъръ чешмеси, както навремето се е казвала чешмата, наричана от българите Извор на Белоногата или Герганина чешма. Построена е в края на XVI в. от Саваюш паша. Навремето край нея той поставил три надписа върху мрамор, най-дълго оцелял е този, който гласи: „Благодарение на водата всяко нещо е живо. Благотворителят, почитаният Саваюш паша 1585 г.“. В второва бележка преди началото на поемата Славейков уточнява, че тя е по старо народно предание. Препрочетете я и ще установите, че още хваща за гърлото. Затова и ние тръгнахме към чешмата с желание да видим мястото, където се е разиграла драмата на Гергана, изпълнена с романтика и любов...

В Харманли разбираме, че май няма местна любовна история, която да не е свързана с Извора на Белоногата – чешмата пази безброй спомени за първи целувки. Слава богу, романтиката е жива.

Резюме

Текстът дава информация за една романтична дестинация, която е свързана не с постигнато щастие, а с легендата за съдбовната любов на българската девойка Гергана, любов, заради която тя губи живота си. (1)

Това място е чешмата Изворът на Белоногата, вдъхновило Петко Р. Славейков за едноименната поема, написана през 1873 г. в Харманли, където поетът се запознава с легендите, свързани с нея. (2) Когато е построена, до нея е поставено името на създателя ѝ Саваюш паша. (3) Преди началото на поемата си, която при препрочитане въздейства силно и днес, Славейков уточнява, че тя е по старо народно предание. (4)

Избрано за посещение е това място, защото тук се е разиграла драмата на Славейковата героиня. (5) Освен това от жителите на града става ясно, че чешмата е свързана не само с тази легенда, а и с местните любовни истории, и това прави романтиката жива. (6)

7. На текст от каква сфера е направено резюмето?

- A) от битовата
- B) от научната

- B) от медийната
- Г) от естетическата

8. Основният предмет и в текста, и в резюмето е: _____

9. Резюмиращият трябва да се съобрази, че първоизточникът:

- A) има повествователен характер
- B) има апелативен характер

- B) има аргументативен характер
- Г) има информационен характер

10. Попълнете таблицата, като посочите буквите, които се отнасят за текста, и буквите, които се отнасят за резюмето.

- A) преплитане на позната и нова информация за темата
- B) изчерпателно представяне на темата в подтемите
- B) представяне на информацията от неутрална гледна точка
- Г) включване на личен коментар и отношение към темата
- Д) основно глаголно време – сегашно време
- Е) смислова и граматична свързаност между изреченията

Текст	Резюме

11. Целта на резюмето е да ни ориентира в съдържанието на изходния текст. Открийте информацията в резюмето и я представете със свои думи.

A) Кои са събитията, за които се говори?

B) Къде протичат тези събития?

B) Защо темата е значима?

12. Запишете думите, чрез които се осъществява смисловата връзка между първия и втория абзац на резюмето.

13. Напишете в таблицата по един пример (с цитат) за спецификата на езика в резюмето.

	ОСОБЕНОСТ	ПРИМЕР/ЦИТАТ
Морфологични особености	<ul style="list-style-type: none">✓ отглаголни съществителни ✓ страдателен залог (запишете номера на изречението)	

14. Намерете изречение 3 в резюмето, което съответства на подчертано изречение в текста. Редактирайте го, като добавите още съществена информация относно времето на създаването на чешмата.

15. Прочетете текста от учебника по литература за 9. клас с автори А. Хранова, Л. Шишкова, Л. Бояджиев на издателство „Просвета – София“ АД. Напишете резюме, като съкратите текста с около 50%.

Романтизмът е характерен за десетилетията след Великата френска революция и неговият облик е определен от реакциите към нея; огромно значение имат и последвалото революцията възшествие на Наполеон Бонапарт и неговите войни, които засягат цяла Европа. За някои цялата идейна платформа на Просвещението е завършила като удавена в кръв по време на революцията и във войните и затова те са против гигантските трусове, разтърсили Европа в края на 18. и началото на 19. век – като романтиците от т.нар. „Езерна школа“ в Англия, сред които Уърдсуърт и Колридж са авторите от първостепенно значение. Други английски романтици – като големите поети Джордж Гордън, лорд Байрон (1788 – 1824) и Пърси Биш Шели (1792 – 1822), виждат в революцията единствения образец за бъдещето на европейския свят и нейният край води до дълбок песимизъм и „мирова скръб“ като цялостно отношение към света.

Главната черта на Романтизма е съпротивата срещу нахлуващия прагматичен буржоазен свят, срещу напредващата индустрия, която измества природата и „естествеността“ на труда. Това е и бунтът срещу просвещенския разум, срещу правилата на разсъдък и хладния образ на света, изграден от науките. Този бунт Виктор Юго изразява в предговора на „Кромвел“ (1827), който има характер на романтически манифест: „Да смъкнем старата мазилка, която закрива фасадата на изкуството! Няма нито правила, нито образци; или по-точно, няма други правила извън общите закони на природата, които господстват над цялото изкуство, и специалните закони, които при всяко отделно произведение са резултат от специфичните изисквания на всеки отделен сюжет... Днес съществува стар литературен режим, както и стар политически режим. Миналият век продължава да тежи почти във всяко отношение върху новия век...“.

16*. Напишете съвсем кратко резюме (от 3 изречения) на текста за посещението на Герганината чешма.

* Задача 16 е допълнителна задача към всеки тест. Тя е бонус задача за тези, които са се справили по-бързо с другите задачи. ТЯ НЕ ОТНЕМА ТОЧКИ, АКО НЕ Е РЕШЕНА, НО МОЖЕ ДА ДОБАВИ ТОЧКИ КЪМ РЕЗУЛТАТА.

1.	Б	1 т.														
2.	Б	1 т.														
3.	Г	1 т.														
4.	Б	1 т.														
5.	А	1 т.														
6.	Г	1 т.														
7.	Б	1 т.														
8.	чешмата/романтичната дестинация (Чешмата „Изворът на Белоногата“)	1 т.														
9.	Г	1 т.														
10.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Текст</th> <th>Резюме</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>А</td> <td>А</td> </tr> <tr> <td>Б</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>В</td> </tr> <tr> <td>Г</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Д</td> </tr> <tr> <td>Е</td> <td>Е</td> </tr> </tbody> </table>	Текст	Резюме	А	А	Б			В	Г			Д	Е	Е	8 т.
Текст	Резюме															
А	А															
Б																
	В															
Г																
	Д															
Е	Е															
11.	<p>Примерни отговори:</p> <p>А. Посещение на романтична дестинация/Герганината чешма</p> <p>Б. До Харманли</p> <p>В. Информирани сме за място, свързано с литературата (поемата на Славейков), където романтиката е жива.</p>	3 т.														
12.	романтична дестинация/това място	2 т.														
13.	Отглаголно съществително – <i>препрочитане</i> Изречения в страдателен залог – 1, 3, 5 или 6.	2 т.														
14.	Примерен отговор: Тя е построена в края на 16 в., като в най-дълго оцелелия надпис върху мрамор до нея е запазено името на създателя ѝ – Саваюш паша.	2 т.														
15.	<p style="text-align: center;">Резюме</p> <p>Критерии:</p> <p>1. Умение за извличане на съществена информация и за нейното обработване. – 1 т.</p> <p>2. Умение за композиране и за структуриране на текста. – 1 т.</p> <p>3. Умение за подбиране на лексикални средства и използване на основно сегашно глаголно време. – 1 т.</p> <p>4. Спазване на езиковите норми. – 1 т.</p>	4 т.														
	Общо	30 т.														
16.	резюме	3 т.														